

36 Sed si utrinque paupertas probetur, exhibitio sumptuum & alimentorum denegatur. Velasc. *quæst.* 39. num. 72. Meli. num. 4. Ant. de Marin. *lib.* 1. *resol.* 349. num. 23. Gratian. *ubi proxime*, & alii quos ipsi referunt.

37 Quæstionis est, utrum hæc debantur non solum agenti ad hereditatem vel universitatem bonorum, sed etiam ad rem singularem, seu quantitatem? Inficiatur Surd. *sup. tit.* 1. q. 120. num. 14. Cost. de port. *rat. quæst.* 59. num. 6. Leoncill. num. 36. Ricciul. de *jur. person. lib.* 2. cap. 21. num. 6. Contra sentiunt Merlin. de *legitim. lib.* 5. *titul.* 3. *quæst.* 12. num. 8. Meli. in *addit. ad Castill. de aliment. cap.* 1. num. 5. & *allegat.* 113. num. 17. Velasc. *dict. quæst.* 39. num. 47. Et licet prior sententia longè sit communior, affirmativa tamen æquior videtur, ac eam decisionibus corroboratam testantur qui eam sustinent.

Ad Num. 7.

38 Similiter converti solet de restitutione quantitatis, quæ agenti inopi nomine alimentorum, ac litis sumptuum præstatur, si in iudicio succubuerit, ac de cautione ab ipso per Judicem exigenda. Et ad utrumque teneri pauperem sentit Molin. de *primogen. lib.* 2. cap. 16. num. 43. cautionemque sic concipiendam: *Ut accepta, nisi obtinuerit in causa, sic redditurus, quatenus ad id de jure astringatur.* Nam liberi, quibus alimenta pendente lite præstantur, imunes à restitutione existunt, etsi succumbant per diffinitivam. Molin. *ibi numer.* 40. ejusdem sententiæ est Lara in *l. Si quis à liberis, §. Si vel parens, num.* 54. de *agnosc. liber.* & alii, D. Covarruv. in *cap. in fin.*

39 Oppositum tamen esse receptius constat ex his, quæ tradit Velasc. *quæst.* 39. numer. 62. Menoch. de *pres. lib.* 1. *quæst.* 35. num. 37. Surd. *sup. tit.* 1. *quæst.* 124. num. 4. Marefcot. *Variar. lib.* 2. cap. 83. num. 26. Merlin. *d. cap.* 12. num. 12. Trentacinq. *Variar. lib.* 1. *titul. de aliment. resol.* 1. num. 45. ubi quod cautio præstari jubeatur, si iudex fraudem præsumperit. Sed si de ea apparuerit, semper erit restitutioni locus, argumento legis *l. §. Interesse, ff. si mul. vent. nom.* Quid cum actor superat? Consultas Velasc. num. 65. Marefcot. *sup.*

Verf. Solet tamen dubitari.

40 Pro alimentis, sumptibusque litis quantitas pauperi litiganti tribuenda iudicis arbitrio decernitur. Molin. *d. cap.* 16. num. 47. Menoch. num. 35. Meli. *d. cap.* 1. num. 8. & *decis.* 116. num. d. Merlin. *d. cap.* 12. in *fin.* Lotter. de *re beneficiar. lib.* 2. *quæst.* 5. num. 39. Leoncill. de *privileg.* 22. num. 63. Trentacinq. num. 46. Velasc. *quæst.* 39. num. 7. Fontanell. de *pac. nuprial. tom.* 2. *gloss.* 2. *part.* 3. à *num.* 65. Marefcot. *d. cap.* 83. num. 12. Surd. de *aliment. tit.* 4. *quæst.* 23. num. 41.

41 Actum est promiscuè de alimentis ac litis expensis, quæ pauperi litiganti debentur; eadem est enim ratio, imò favorabilior est causa alimentorum, quam hujusmodi sumptuum. Surd. *tit.* 1. q. 119. & 120. num. 10. Verum aliquando sumptus litis concedi debent litiganti, non autem alimenta, veluti si aliunde habuerit ad victum præcisè necessaria duntaxat;

huic namque subveniendum erit litis sumptibus, ne aliàs ipse, ejusque familia, subtractis ad litigandum alimentis, maximum patiantur incommodum, aut agens de advocato gratis patrocinante animadvertit Flor. Diaz *variar. lib.* 1. *quæst.* 8. §. 1. num. 52. Ita temperandum est quod docet cum aliis Velasc. *quæst.* 39. num. 55. ubi num. 48. probat litis sumptus non esse denegandos pauperibus; quanquam advocati & procuratores eorum sint deputati publicis expensis.

Ad Num. 8.

42 Folio contententi in iudicio cum patre super filiatione ad alimenta consequenda, vel alium effectum, interim alimenta, & litis sumptus assignantur à parente solvendi, summaria præcedente cognitione, sufficientique præsumptiones, unius testis omni exceptione majoris depositio, vel sola quasi possessio filiationis. Molin. *sup. num.* 39. Castill. de *aliment. cap.* 4. num. 9. 10. ubi an desideretur libelli oblatio, litisque contestatio. Leoncill. *d. privileg.* 22. num. 15. Meli. in *addit. ad Castill. d. cap.* 4. ex num. 13. Mascar. de *probat. concl.* 786. num. 10. Gregor. Lop. in *l. ultim. gloss.* 3. *titulo* 19. *part.* 4. ubi quod non præstat jurjurandum filii nisi conjecturæ concurrant. Trentacinq. *variar. lib.* 1. *titul. de aliment. resol.* 1. num. 32. Cevall. *commun. quæst.* 757. num. 120. Menoch. *d. quæst.* 35. num. 35. Surd. *quæst.* 120. ex numero 22.

43 Hæc alimenta, litisque expensæ, sicut & cætera, quæ juris dispositione, & iudicis officio liberis, aliisque debentur, non aliàs sunt præstanda, nisi aliunde habeant ut sibi valeant providere. Velasc. *quæst.* 39. num. 50. Meli. *ubi pronuper, cap.* 19. num. 5. Marefcot. *sup. num.* 7. Trentacinq. *ubi proxime ad fin. Surd. quæst.* 112. num. 31. *vers. Addo quod si filius.*

44 Decretum de alimentis exhibendis filio, vel alii pauperi litiganti, nihil in præjudicium causæ principalis operatur. Menoch. *d. quæst.* 35. in *fin.* Trentacinq. num. 47.

Ibi: Nam & alimentorum causa.

45 Distingue si pauperi debeantur, prout distinguunt Castill. de *aliment. cap.* 6. num. 7. Meli. in *addit. ad eum, cap.* 3. num. 1. Menoch. *lib.* 4. *presumpt.* 115. num. 15. Tiraq. de *privileg. pie caus. in presat. num.* 21.

Ibi: Et sanè ubi hoc modo.

46 Qui à parente, dum litigat, filiatione quomodolibet probata alimenta, & litis sumptus percipit, quamvis in principali causa succumbat, minime ad restitutionem illorum compellitur. Menoch. *d. quæst.* 35. num. 37. Molin. & alii laudati *sup. num.* 38. 39. quod, nisi fraudem intervenisse constiterit, est verum, ex *l. l. §. Interesse, ff. si mulier. vent. nomin.* Hinc, juncta sententia D. Covar. tradita num. 7. colligitur discrimen constitui quoad hujus restitutionis obligationem inter filios, & extraneos, cujus meminit Molin. *d. cap.* 16. num. 41. Sed plerique docent, omnes ad ejusmodi restitutionem nequaquam esse astrictos, ut præmittitur *sup. num.* 39.

SUMMA.

SUMMARIUM.

- 1 Vidua castitatem observantibus privilegium competit revocandi causas suas in prima instantia ad Regia pratoria.
- 2 Turpiter se gerens vidua cunctis exiit status privilegii: quod declaratur num. 3.
- 4 Honestatis probatio præmitti debet, ut vidua eo privilegio poritur, sed hæc feminis illustribus apud nos ex stylo remittitur.
- 5 Quæ bona viduis ob turpitudinem auferantur, remittuntur.
- 6 Vidua non adimuntur bona, quæ à priore habuit viro, etsi post secundas nuptias luxuriose deliquerit.
- 7 Fæmine quæ nunquam nupstr semper honestè viventi, utrum præstatum viduarum privilegium conferatur, & num. 8.
- 9 Moniales eadem gaudent prærogativa litigantes.
- 10 Utrum ad meretrices extendatur.
- 11 Mulieri nupta viro absenti, vel aliàs inuiti, sicut vidua privilegium idem tribuitur.
- 12 Vidua, pupillus, miserabileque personæ alio jvantur privilegio, ne scilicet per alium privilegiatum extra domicilium possint conveniri, nisi per rescriptum derogetur expressim legi unico, C. quand. Imper. int. pup.
- 13 Ecclesiæ an competat jus trahendi proprias causas in prima instantia ad Curiam, & num. 15.
- 14 Spoliata per laicos, valet eos in foro Ecclesiastico convenire.
- 16 Utitur jure minoris, & pupilli.
- 17 Pauperum cause ante omnes debent expediri.
- 18 Causa minoris quantitatis non inducuntur per privilegiatos ad curiam in prima instantia.
- 19 Privilegiatus ut causas deferat ad Regia Pratoria, num in pariter privilegiatum eo jure uti permittatur, & num. 34.
- 20 Generaliter utrum privilegiatus in pariter privilegiatum suo jure utatur privilegio, per plures casus explanatur, & num. seqq.
- 23 Vidua an causam deferat ad Curiam adversus pariter privilegiatum.
- 27 Privilegium sic interpretatur, ut quid contra, vel præter jus commune operetur.
- 28 Privilegium quo res ad regulas juris communis revertitur, latè interpretatur.
- 29 De liberis ordinariis, quæ in Cancellariis expediuntur pro viduis, & aliis privilegiatis.
- 30 Privilegium de quo actum est, competit viduis, ac similibus, sive agant sive defendantur.
- 31 Vidua, & alij privilegiati utrum in criminalibus gaudeant suo privilegio, & numero 32.
- 36 Privilegiatus per similem in domicilio conventus, ibi respondere compellitur.
- 37 Privilegiatus in Curia habitans, in Regio Pretorio nequit inuitus conveniri.
- 38 Aliud est privilegium trahendi causas ad Curiam, & aliud ne quis extra proprium domicilium extrahatur.

39 Universitas populi potest apud Regia Pratoria convenire, ac conveniri, & num. 41.

40 Domini vassallorum, & alij, qui magistratus constituunt, in prima instantia trahuntur ad Curiam.

42 Causa capta apud inferiorem, non advocatur per Curiam ob litigantis privilegium. Quid si minor restitui postulet, qui litem est contestatus, ibid.

43 Causa communis privilegiato, & aliis trahitur ad Curiam quoad omnes.

44 Privilegiatus, qui velut venditor ad iudicium accedit, quod cum emptore agitur, nequit causam in prima instantia ad Regium Pretorium deferre.

Idem est de herede qui prosequitur instantiam cum antecessore inchoatam, ibid.

CAPUT VII.

Ad Num. 1.

Vidua eo gaudet privilegio, ut quo ad primam instantiam litigans, Curiam Principis valeat adire. Tusch. *lit. V. conclus.* 203. n. 1. Velasc. de *privileg. pauper. part.* 1. *quæst.* 52. numero 35. Tondut. de *prævent. judic. part.* 2. cap. 59. numero 45. Aug. Barbosa in *collect.* numero 2. ad *l. unic. C. quand. Imper. int. pupill.* & alii plures, quos recensimus supra *cap. prox.* numero 2. Carleval. de *judic. lib.* 1. *disp.* 2. à numero 225. Sed illud ita demùm indulgetur viduis, si status honestate decorentur. Greg. Lop. in *l. §. gloss.* 2. *titul.* 3. *part.* 3. Tusch. num. 2. Azeved. in *l. 8. num.* 11. *titul.* 3. *lib.* 4. *Recop. Cancr. variar. libro* 2. *cap.* 2. num. 8. Thom. Valasc. *tom.* 1. *alleg.* 65. numero 31. Trentacinq. *variar. lib.* 2. *tit. de citationib. resol.* 2. numero 16. *vers. Hac conclusio ad fin. Surd. de aliment. titul.* 7. *quæst.* 24. numero 17. Did. Perez in *lib.* 1. *verb.* Pobres, *vers. Quod intelligendum, titul.* 1. *lib.* 3. *Ordin. Cur. Philip. part.* 1. §. 9. numero 13. Monteros. in *pract. part.* 1. *tract.* 5. *cap.* 1 numero 11. Barbosa cum aliis numero 24. licet contra sentiat Carleval. numero 554.

2 Non solum vidua ob turpitudinem illa prærogativâ destituitur, sed etiam cæteris omnibus, quæ viduitatis intuitu conceduntur. Tusch. Barbosa, Surd. Trentac. *ubi pronuper, Matienz. in l. §. gloss.* 8. num. 13. *tit.* 9. *lib.* 5. *Recop. Tiraq. de Nobilit. cap.* 18. num. 13. Marquard. *tract. de celibat. Sacerd. non abrogand. cap.* 12. num. 4. & 21. Nec vidua dici meretur, quæ impudicitia honorem status denigrat; viduam etenim non efficit habitus, sed honestas, *l. Decreto* 15. & ibi Glossa, C. ex quib. *caus. infam. irrog.* Marquard. *supr. numer.* 2. & non solum in moribus, sed & in vestibus honestas viduitatis est servanda. Theat. vitæ hum. *lit. V. verb.* Vidua, §. Viduitatis ornamenta, *vers.* Ceterum summum.

3 Quæ temperanda veniunt, si vidua semel sui corporis copiam fragilitate sexus fecerit, ut videtur Surdo *d. quæst.* 24. numero 20. Matienz. supra ex num. 7. & aliis apud eos. Similiter vidua, quæ olim lapsa respuit, vitamque degit honestam, beneficio Imperiali indigna non est. Trentacinq. *d. vers. hæc conclusio, ad finem.*

G 3

Ut

4 Ut viduis id privilegium tribuatur, opus est honestatis probatione: sed apud Suprema Hispaniæ Prætoria in gratiam illustrium feminarum urbana viget praxis, ut quoties vidua generis, aut opum nitore coruscans, hoc privilegium sibi competere ut decernatur expostulat, illicò nullà de moribus informatione susceptà concedatur. Monteros. *dict. cap. 1. numero 7.*

Ibi; *Quibus & illa serè.*

5 Quæ auferantur viduæ viventi luxuriosè, tradunt late Sanchez de *Marrim. lib. 7. disp. 90. à numero 4.* Anton. Gom. in l. 14. *Tauri. numero 17.* Surdus *sup. ex numero 17.* Marquard. d. cap. 12. numero 3. Matienz. d. gloss. 8. de quo lex 5. titul. 9. lib. 5. *Recop. lex 3. titul. 12. pag. 4.* De dote communiter placet per turpitudinem non amitti. Matienz. numero 10. Menoch. lib. 5. *pres. 32. numero 21.* Molin. *suprà numero 9.* Acofta in cap. Si pater, part. 1. *verb. Legavit, numero 44. de testam. Molin. de primog. lib. 1. cap. 9. num. 55.* Petr. Barbosa in l. 2. part. 1. in princ. à nu. 65. ff. *solut. matr.*

6 Quod autem dicitur de privatione bonorum, quam vidua patitur propter turpitudinem, accipi ita debet, ut si ad secundas convolaverit nuptias, ac deinceps in corpus suum peccaverit, nequaquam amittat quæ intuitu prioris matrimonij comparaverit; non enim primo consorti injuriam censetur irrogare. Molin. d. *disp. 90. num. 3.* Merlin. de leg. lib. 4. tit. 2. q. 6. nu. 11.

Ad Num. 2.

7 Fœmina honesta, quæ cœlibem duxit ab infantia vitam, fruatur prærogativa diætæ constitutionis, ut sentiunt Greg. Lop. in l. 5. gloss. 2. tit. 3. pag. 3. Trentacinq. *variar. lib. 2. tit. de citation. resol. 2. num. 16.* *vers. Hec conclusio, Carleval. d. disp. 2. numero 533.* & plures alij apud Barbosa in *collect. nu. 7. ad l. unic. C. quand. Imperat. int.* Sed D. Covar. accedentes oppositum sustinent Castill. *controvers. lib. 3. cap. 25. num. 16.* Gail. lib. 1. *observat. 1. num. 44.* Carrasc. de *casib. Cur. numero 70.* qui apud nos sic receptum testatur, ramentis hujusmodi fœminis omnia viduarum privilegia competere scripserit Alciat. in l. *Matium, §. Viduam, num. 24. de verb. signif.*

Verf. *Ceterum quia.*

8 Sententiam cui adhæsi, limitat Præses noster, si qua mulier jam grandæva cœlebs persistat, pudicitia observatrix, cui adinstar viduæ subveniendum præfato beneficio. Consentiunt Carrasc. & Gail. ubi *proximè.* Quod quidem in divite fati dubium videtur, cum & in verè viduis haud pauci id non admittant; nec miserationis rationem assequor in illa, quæ ultrò in cœlibatus libertate moratur, cum condigno viro nubere valuerit. Aliud juris erit quoties nobilis fœmina, atsi pauperie non opprimatur, nequit tamen facultatum tenuitate juxta suam conditionem conjugem intervenire, quam in miserabilibus merito recenset Didac. Perez in l. 1. *verb. Pobres, vers. Item puella, titul. 1. lib. 3. Ordin.*

9 Quibus privilegiatis fœminis sunt jungendæ moniales, ut miseratione dignæ, utpote quæ

à familia segregatæ, ac communi commercio, clausæ intra claustra tenentur. Cabed. *Lustr. decis. 54. ex num. 8.*

10 Quamquam in fœminis ad fruendum ejusmodi beneficio pudicitia observatio desideretur, ut ex præmissis liquet; non tamen desunt, qui id meretricibus tribuendum scripserunt, ut Barbosa in d. *collect. numero 10.* Velasc. de *priv. paup. q. 54. numero 9.* Carleval. *suprà numero 574.* & alij, quos referunt. Sed quamvis juridica ratione, me præterit omninò; nam etfi propter animæ periculum, & infamam miseriam assumuntur, non idèo tamen ex improbitate, in qua ultronea versantur, modum privilegij reportabunt, quod jura non sinunt, l. *Ita demum 36. de arbitr. l. Si ab hostibus 11. §. 1. ff. solut. matrim. cap. Intelleximus 7. de judic. Argel. de legitim. contradic. quest. 4. art. 2. numero 64.* Tiraquellus de *retract. lignag. §. 1. gloss. 9. numero 68.* Barbosa *axiom. 143. numero 3.* Alioquin facinorosi, atque criminibus irerenti inter privilegiatos ex ea constitutione venient numerandi quoniam in miserando jacent statu, de quibus in simili casu ita ratiocinatur Did. Per. d. *verb. Pobres, vers. Item miserabiles.* Nec rectè arguit Velascus de paupere ex proprio scelere ad meretricem, inter quos patens diversitatis ratio reperitur; ille enim, etfi maximè velit, ab inopiæ miseria sese eximere non valet, nec illi pœnitentia prodest; meretrix verò à sua turpitudine, & commiserationis causa poterit resiliere: unde huic egestate laboranti legis auxilium videtur deferendum.

Verf. *Est & in eodem tractatu.*

11 Mulier viro inutili nupta ob captivitatem, exilium, aliamve rationem, prærogativa præfate constitutionis ut vidua juvabitur. Carleval. de *judic. lib. 1. disp. 2. numero 540.* Azeved. in l. 8. numero 10. titul. 3. lib. 4. *Recop. Trentac. sup. vers. Hec conclusio, Gail. numero 44.* Carrasc. numero 67. Cur. Philip. part. 1. §. 9. numero 13. Did. Per. *sup. vers. Sed cum jam, Mezia in pragmat. tex. pan. fund. 10. part. 2. numero 23.* Barbosa d. *collect. numero 9.* Cancr. *variar. lib. 2. cap. 2. numero 9.* Thom. Valasc. tom. 1. *alleg. 65. numero 19.* Estque regulare, ut quoad omnia privilegia viduitatis, uxor viri inutilis vidua reputetur. Gratian. *discept. cap. 666. numero 9.* Bobad. *Polit. lib. 1. cap. 11. numero 7.* Tiraquell. de *legib. connubial. l. 6. numero 12.* Petr. Barb. in l. 1. part. 1. numero 47. ff. *solut. matrim. Palac. Rub. in cap. Per vestras, §. 1. notab. 2. numero 12. de donat. int. Thom. Actius tract. de lud. schaccor. quest. 8. numero 42.* Aug. Barbosa cum aliis in *collect. numero 11. ad cap. Inter corporalia, de elect. Imò & viduæ appellatione comprehenditur. Alciat. suprà num. 30.* Sic Ecclesia, cujus Prælati omninò ineptus, vidua nuncupatur. Bobad. & Actius ubi *pronuper, Carrasc. numero 69.*

Verf. *Habent præterea.*

12 Vidua, pupillus, reliquique miserabiles alterum nanciscuntur privilegium, ut à proprio domicilio extrahi non possint, ut in Curia, vel coram alio iudice in prima instantia pulsati respondeant, etiam si actor in alios jure, rescripto,

Ibi: *Habuit verò qualibet.*

16 Ecclesia jure minoris, sive pupilli utitur, l. *ult. titul. finali, pag. 6.* ubi Gregor. Lop. *gloss. 1. Glossa in l. Libertos 8. C. de excusat. tutor. Mart. d. cas. 49. num. 14.* Barbosa cum pluribus de *Jur. Ecclesiast. tom. 2. lib. 2. cap. 13. num. 8.*

Verf. *Hic accedit.*

17 Pauperum causæ prius per iudices sunt expediendæ, etfi tempore posteriores l. 27. tit. 5. lib. 2. l. 17. tit. 2. lib. 3. *Recop. Bobadil. lib. 2. cap. 2. num. 62. 63.* Velasc. *sup. q. 55. num. 9.* Did. Perez in l. 13. *verb. E de las personas, tit. 3. lib. 2. Ordinam.* Barbosa in *collect. ad cap. In primis, 2. q. 1. Medic. tract. de casib. fortuit. part. 2. q. 4. num. 14.* Benincas. *tract. de pauper. q. 4. num. 9.*

Verf. *Hoc tamen privilegium.*

18 Causa nulla per privilegiatum potest in prima instantia ad Curiam introduci, nisi ejus valor ad summam decem mille marapetinarum ascendat, ut obiter prænotatur *sup. cap. proximo, num. 23.* nam Cæsar noster Carolus V. anno 1534. ita constituit, aucta sex mille marapetinarum quantitate, l. 11. tit. 3. lib. 4. *Recop. ubi Azeved. & in l. 9. ejusd. titul. num. 13.* Carrasc. *sup. num. 66.* Monteros. num. 11. Cur. Philip. d. §. 9. num. 15. Barb. in d. *collect. ad l. unic. num. 30.* ubi quod in singulis regnis præscripta est quantitas, ut infra illam casibus Curia locus non sit. Carleval. de *judic. lib. 1. disp. 2. num. 620.* Unde in Cancellariis novi orbis propter opulentiam ampliari oportet summam lege regiâ definitam, ut animadvertit Author Curia Philip. ubi *proximè,* qui eam ad sexaginta mille marapetinos extendit: mihi verò magis placet, ut Senatorum arbitrio decidatur, ut aliud agens tenet Carrasc. num. 217. nam & generaliter quæ sit modica quantitas, judicantis arbitrio committitur. Menoch. de *arbitr. lib. 2. casu 52. num. 11.* & casu 145. num. 4.

19 De hac quæstione agit Gregor. Lop. in l. 5. *gloss. 2. versus finem, tit. 3. part. 3.* Carrasc. de *casib. Cur. num. 65. & 92. cum seqq.* Trentacinq. *variar. lib. 2. tit. de citat. resol. 2. num. 18.* Caravita tit. 288. num. 3. *Afflic. in const. Statuimus, num. 24.* Thesaur. *Pedemont. decis. 177.* Azeved. in l. 9. num. 7. tit. 3. lib. 4. *Recop. & alij, quos exhibet Barbosa collect. nu. 29. ad l. unic. C. quand. Imperat. & diximus sup. cap. prox. n. 23.* Ex quibus cum D. Covar. tenendum, quod privilegiatus juxta diætam constitutionem adversus pariter privilegiatum audiri non debet. Carleval. cum aliis *sup. num. 633.*

Ibi: *Quod pariter privilegiatus.*

20 L. *Affiduis 12. §. Duabus, C. qui prior. cap. Auditis 3. d. in integ. restit.* ubi Barbosa *collect. num. 6.* haud paucos congerit, ex quibus, & aliis juriis venit in axioma, ut privilegiatus contra pariter privilegiatum non gaudeat suo privilegio: id inter cætera recensuit Barbosa *axiom. 190.* ipsiusque meminerunt Ant. Fab. in *ration. ad l. Verum, §. fin. de minor. Tondut. de prevent. judiciali, part. 2. cap. 59. num. 40.* Leotard. de *usur. quest. 52. num. 16.*

Verum

rescripto, vel privilegio ea facultate uti permittatur, nisi expressum Imperiali constitutioni derogetur. Castill. *dict. cap. 25. num. 17.* Cancr. num. 24. Ant. Thesaur. *Pedemont. decis. 177. num. 12.* Azeved. num. 8. Cabed. *Lustr. decis. 54. num. 10. 11.* Thom. Valasc. num. 59. Trentac. d. *resol. 2. ex num. 1.* Marant. de *ord. judicior. p. 4. disp. 9. num. 193.* Barbosa in *collect. ad d. l. unic. num. 3.* ubi alij, Carleval. *sup. num. 576.* Salgad. *Labyrinth. credit. part. 1. c. 7. numero 48. 49.* Maitrill. *decis. 137. à numero 28.*

Ad num. 3.

13 Ecclesiæ competere privilegium legis unicæ, C. *quand. Imperat. int.* docuerunt Castill. *controv. lib. 3. cap. 25. num. 30.* Mart. de *jurisd. part. 4. cent. 1. cas. 49.* Thesaur. *sup. d. decis. 177. num. 9.* Carleval. de *judic. tom. 2. disp. 2. à num. 585.* Cur. Philip. part. 1. §. 9. num. 10. Monteros. *pract. tract. 5. cap. 1. num. 4.* Barbosa cum pluribus in *collect. ad d. l. unic. num. 38.* & obiter adnotavimus *variar. lib. 1. cap. 4. num. 12.* quod jure non probari constar juxta constitutionem diætæ legis unicæ; nam Imperator illis solum personis consultum voluit, quæ ad misericordiam naturaliter movent. Ecclesia autem ad religiosam pietatem inducit, sed non est miseratione digna, nisi inopiâ laboret, violentum patiatur spoliū, aut Prælati careat, vel inutili oneretur; nam tunc vidua reputabitur, ut prænotatur *suprà num. 11. in fine.* Ita sentit Cancr. *variar. lib. 1. cap. 2. num. 15.* Vide *inf. numero 15.*

Ibi: *Idcirco Ecclesia potest eligere.*

14 Ecclesia per vim, vel dolum spoliata à laico, Ecclesiasticum, aut Sæculare Tribunal pro restitutione adire poterit. Bobad. *Polit. lib. 2. cap. 17. num. 37.* Decian. *tract. crimin. lib. 6. cap. 16. à princ. Paz in prax. tom. 2. prælud. 2. num. 19.* Bernard. Diaz in *Praxi, cap. 90. num. 1.* ubi Salced. in *addit. lit. A. vers. Apud Hispanos, Tusch. lit. 1. concl. 446. num. 31.* Parlad. *differet. 9. §. 2. num. 1.* Cur. Philip. part. 3. §. 2. num. 7. Idem juris erit quoties laicus infert Clerico injuriam, ut tenent plures apud Barbof. in *collect. num. 3. ad cap. Cum sit generale, de for. compet.*

Ibi: *At in hoc Castella Regno.*

15 Apud nostra suprema Prætoria usu receptum habemus, ut quævis Ecclesia, sive Hospitalis in prima instantia audiatur, secundum decisionem diætæ legis unicæ, cujus praxis meminit Velasc. de *privil. paup. q. 52. num. 33.* Trentac. *variar. lib. 2. tit. 2. de citat. resol. 2.* Carleval. *sup. num. 585. & 630.* Cur. Philip. part. 1. §. 9. num. 10. Monteros. ubi *proximè,* qui id ampliant ad Confraternitates, Collegia, & Universitates. Illud quidem est æqua ratione inductum, cum jure nostro plures sint Curia casus, non ob miserationem, sed ob personarum qualitatem, l. 8. tit. 3. lib. 4. *Recop. in quibus meritò Ecclesia recenseri deberet, cum summa ratio pro Religione faciat, l. Sunt persone 43. de religiof. & sumpt. funer.*

Ibi: *Hoc enim usu.*

Pragmatica hæc est lex 12. tit. 2. lib. 1. *Recop. Consule Azeved. ibi.*